

Jelenségnaptár

2003. április (JD 2 452 700–2 452 730)

A bolygók láthatósága

Merkúr. Este látható a nyugati látóhatár fölött. Helyzete megfigyelésre igen kedvező, idén ez a legjobb esti láthatósága. 16-án van legnagyobb keleti kitérésben, 20"-ra a Naptól.

Vénusz. A hajnali szürkületben figyelhető meg a keleti látóhatár fölött. A hó elején egy órával, a végén háromnegyed órával kel a Nap előtt. Fényessége $-3^m,9$; fázisa 0,8–0,9 között változik.

Mars. Három órával kel a Nap előtt. A hajnali égen látható a Sagittarius, majd a Capricornus csillagképben. Fényessége $0^m,3$, látszó átmérője 8", mindkettő növekszik.

Jupiter. Az éjszaka nagy részében megfigyelhető a Cancer csillagképben. Kora hajnalban nyugszik. Fényessége $-2^m,2$, látszó átmérője 40".

Szaturnusz. Az éjszaka első felében látható a Taurus csillagképben. Éjfél körül nyugszik. Fényessége $0^m,1$, látszó átmérője 18".

Uránusz, Neptunusz. Hajnalban kelnek, de helyzetük megfigyelésre nem kedvező.

Mély-ég ajánlat

A Hydra csillagkép nyugati része.

Beküldés: március 6-ig.

Az M84–86 környéke (Cuma–Virgo).

Beküldés: április 6-ig.

Az M49–61 környéke (Virgo). Beküldés: május 6-ig.

Felhívjuk tagjaink és az érdeklődők figyelmét, hogy a **Műszaki Könyvtárházban** is kaphatók az MCSE kiadványai (a Meteor irás számai, évkönyvek, Amatőr-csillagászat kézikönyve stb.). A **Műszaki Könyvtárház** címe: Budapest VI. ker., Liszt Ferenc tér 9.

Holdfázisok

- 01. 19:19 UT újhold
- 09. 23:40 UT első negyed
- 16. 19:36 UT telehold
- 23. 12:10 UT utolsó negyed

Április 2-án 22 óras holdsarló az esti égen!

Mira és SRA maximumok

01. W Eri	8,6	
02. T Gem	8,7	VA 6
02. V Cnc	7,9	VA 10
02. RT Lyr	10,1	VA 16
04. RZ Her	9,5	
05. X Mon	7,4	VA 6
05. T Eri	8,0	
06. R Cyg	7,5	VA 5
06. RS Cyg	7,2	VA 15
12. RS UMa	9,0	VA 11
13. ST And	8,2	VA 10
16? WY Cyg	9,5p	VA 10
17. WX Cyg	9,7	VA 5
18. S Lib	8,4	
19. R Lyn	7,9	VA 4
19. S Lyn	8,6	VA 9
20. R CVn	7,7	VA 10
20. Z Peg	8,4	VA 3
21. Z Cet	8,9	VA 15
21. W Aur	9,2	
22? SV Aql	10,6	
23. Z Oph	8,1	VA 4
26. T Cam	8,0	VA 11
26. RV Her	10,1	VA 6
26. W Aql	8,0	VA 13
30. Z Lyr	10,1	VA 16
30. RT Cyg	7,3	VA 5

A hónap Messier-objektuma: az M83

Ez a galaxis valószínűleg a magyar archívum legkevésbé észlelt objektuma. Valójában alig van róla rajz, igazán emlékezetes észlelés pedig talán csak 2-3. Kedvezőtlen fókusz (majdnem -30 fok deklináció) még nem indokolná, hogy ennyire elhanyagoljuk, ám ennek a galaxisnak az egész Vir-Com halmazsal, az UMa és CVn galaxisaival kell versenyeznie, c versenyen pedig, azó szerint, alulmarad. Pedig ez volt az első, a Lokális Csoporton kívüli galaxis, amit felfedeztek (La Caille, 1751), Messier 1781. február 17-én katalogizálta. A közeli, az M83-mal fizikailag egy halmazban található Centaurus A (tőlünk nem látható) minden tekintetben különleges megjelenése, az M83 csillagontó tevékenysége (l. Az M83 röntgen fényben c hírlunket), illetve az M83 belsejében fölgyillant 6 (l) szupernóva a délelbi megfigyelők számára különösen izgalmassá teszik ezt a galaxist és környezetét. Az északi észlelők ezzel szemben jelentősen alulbecsülték az M83 fényességét és méretét, 10 magnitúdónál is halványabbnak vélték olykor (pl. Recvar); pedig fényessége 7,5 magnitúdó körül van, átmérője mintegy 11×10 lpcrc. Azonban biztos állíthatjuk, hogy az M83 szerkezete egészen kis távcsövel is megsejthető, így kellemes meglepetést nyújt mindenkinek, aki tiszta tavaszi éjszakákon folkeresi ezt a galaxist. (SzMGy)

Kettőscsillag észlelési ajánlat: Delta Gem és környéke

07120+2217 STF1035	1829	1994	48	40	41	8.5	8.8	9.09	8.38
07127+2154 COU 275	1894	1968	2	204	205	5.3	5.1	9.7	11.7
07128+2121 STT 168 AB	1868	1900	4	67	67	22.7	24.0	7.7	11.8
07128+2121 STT 168 AC	1868	1900	4	116	114	51.3	51.8	7.7	11.3
07166+2019 BRT2372	1894	1894	1	196	196	4.5	4.5	10.5	10.9
07190+2243 HJ 416	1893	1959	6	79	76	9.4	9.3	10.0	10.4
07198+2028 HJ 2372	1831	1901	2	2	3	19.0	22.4	8.5	12.9
07201+2159 Delta Gem	1822	2000	99	198	225	7.1	5.5	3.55	8.18
07205+2247 POU2702	1909	1954	2	102	103	9.7	10.9	10.8	12.9
07241+2127 STF1081 AB	1828	1999	68	216	233	1.3	1.9	7.68	8.52
07241+2127 STF1081 AC	1865	1991	2	64	63	107.2	106.9	7.67	9.89
07256+2030 STF1083	1822	2000	70	42	45	6.3	6.6	7.32	8.13
07260+2205 AG 140	1898	1992	15	175	175	2.2	1.9	9.89	10.57
07272+2218 BRT2374	1894	1990	4	300	298	3.2	3.4	10.5	11.2
07277+2208 ES 2625 AB	1892	1901	2	24	19	11.3	11.5	6.71	12.1
07277+2208 S 548 AC	1825	1991	16	276	277	35.6	35.4	6.98	8.89
07277+2127 SHJ 368 Aa-B	1900	1917	3	323	324	42.8	42.9	5.26	10.92
07277+2127 SHJ 368 Aa-C	1909	1991	2	219	221	145.9	135.3	5.28	10.70
07277+2127 HDS1050 AD	1991	1991	2	97	98	3.9	3.9	5.28	9.25

A beküldési határidő: április 6. (Lat)

A hónap váltócsillaga: a ρ Cassiopeiae

Áprilisi ajánlatunk egy szabadszemes változó, a ρ Cassiopeiae. A csillaggal kapcsolatos aktualitásukat a változócsillag rovatban olvashatjuk. Egy kitérés előszele c. hírlünkben. A ρ Cas észleltörtképe a következő oldalon található. (Ksl)

Polaris Csillagvizsgáló

Programjainkból:

- *Távcsöves bemutatás* kedden, csütörtökön és szombaton, sötétedéstől 22.30-ig. A részvétel felnőttek számára 300 Ft, diákoknak és nyugdíjasoknak 200 Ft. Iskola csoportokat előzetes egyeztetés alapján más időpontban is fogadunk.
- *Csillagászati előadás-sorozatok* ősszel és tavasszal, kedd esténként.
 - *Csillagászati szakkör* a középiskolás korosztály számára.
 - *Kiadványok és eszközök vásárolhatók* a Polaris-boltban a távcsöves bemutatások ideje alatt.
- *A Magyar Csillagászati Egyesület ügyelete* minden kedden 18 órától. Várjuk a csillagászati megfigyelések és a távcsőépítés iránt érdeklődőket!

Magyar Csillagászati Egyesület – ÖMK Barátság Szabadidő Park

*A Polaris Csillagvizsgáló címe: 1037 Budapest, Laborc u. 2/c
Telefon: (1) 279 0429, (30) 851 5364; e-mail: polaris@mcsé.hu;
honlap, részletes programmal: polaris.mcsé.hu*

